

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. LIEPOS 30 D. NUTARIMO NR. 895 „DĖL VALSTYBINĖS ŽEMĖS SKLYPŲ SUTEIKIMO NAUDOTIS VILNIAUS MIESTO TARYBAI“ 1.3 PUNKTO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTAŲ ATKŪRIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 6 DALIAI

2012 m. spalio 11 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Egidijaus Bieliūno, Tomos Birmontienės, Gedimino Mesonio, Ramutės Ruškytės, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

dalyvaujant suinteresuoto asmens – Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovei Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo departamento Žemėtvarkos skyriaus vedėjai Zitai Kvietkienei,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsniu, viešame Teismo posėdyje 2012 m. rugsėjo 25 d. išnagrinėjo konstitucinės justicijos bylą Nr. 31/2009 pagal pareiškėjo – Vilniaus apygardos teismo prašymą (Nr. 1B-41/2009) ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ 1.3 punktas tiek, kiek juo Vilniaus miesto tarybai buvo suteiktas naudotis ir 8,20 hektaro žemės sklypas, į kurį atkurti nuosavybės teisės pretenduoja ieškovai ir trečiasis asmuo su pareikštais savarankiškais reikalavimais, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į

išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

Pareiškėjo – Vilniaus apygardos teismo prašymas grindžiamas tuo, kad tuo metu, kai piliečiai prašė priimti sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemės sklypą Pilaitės mikrorajone, šis sklypas dar nebuvo priskirtas Vilniaus miesto savivaldybei. Pareiškėjo teigimu, tai padaryta vėliau Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ (toliau – ir Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimas Nr. 895) 1.3 punktu. Pareiškėjo prašyme nurodyta, kad, bylos duomenimis, žemė, į kurią atkurti nuosavybės teises pretenduoja ieškovai ir trečiasis asmuo su pareikštais savarankiškais reikalavimais, nėra naudojama tokiems visuomenės poreikiams, kurie būtų pagrindas išpirkti žemę iš ieškovų ir trečiojo asmens su pareikštais savarankiškais reikalavimais. Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimu Nr. 895 suteikus teisę Vilniaus miesto tarybai naudotis laisvos valstybinės žemės sklypais Vilniaus mieste, į šią teritoriją taip pat pateko ir žemės sklypo dalis, į kurią atkurti nuosavybės teises pretenduoja ieškovai ir trečiasis asmuo su pareikštais savarankiškais reikalavimais. Pareiškėjo manymu, minėtu Vyriausybės nutarimu šią žemę paskyrus Vilniaus miesto savivaldybei, buvo nepagrįstai apribota piliečių galimybė atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir taip pažeistas Konstitucijos 23 straipsnis, kuriuo užtikrinama nuosavybės teisių apsauga, teisėtų lūkesčių apsaugos principas, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 5 straipsnio 6 dalis.

II

Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui buvo gauti suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovių Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo departamento Žemėtvarkos skyriaus vedėjos Zitos Kvietkienės ir šios tarnybos Teisės skyriaus vedėjos Jelenos Liaskovskajos rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad ginčijamas teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Įstatymo 5 straipsnio 6 daliai. Suinteresuoto asmens atstovių pozicija grindžiama šiais argumentais.

1. Pagal oficialiąją konstitucinę doktriną nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą reguliuojančiuose įstatymuose gali būti nustatyta, kad nuosavybės objektai nėra gražinami natūra asmenims, turintiems teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, o yra valstybės išperkami; įstatymo nuostata, kad jei negalima gražinti turto natūra, turi būti skiriama kompensacija, neprieštarauja nuosavybės neliečiamumo ir nuosavybės teisių gynimo principams, nes teisinga kompensacija taip pat užtikrina nuosavybės teisių atkūrimą. Įstatymu nustatant atvejus, kada išlikęs nekilnojamasis

turtas (taip pat žemė) nėra gražinamas savininkams natūra, bet nuosavybės teisės yra atkuriamos kitais įstatymo nustatytais būdais, natūra gali būti negražinamas ir tas nekilnojamasis turtas, kuris yra būtinas visuomenės poreikiams. Visuomenės poreikiai – tai visos visuomenės ar jos dalies interesai, kuriuos valstybė, vykdydama savo funkcijas, yra konstituciškai įpareigota užtikrinti ir tenkinti.

2. Suinteresuoto asmens atstovės pažymėjo, kad Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurio dalį siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, patenka į teritoriją, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p perduotą Vilniaus miesto vykdomajam komitetui, *inter alia* Sudervėlės gyvenamojo rajono statybai. Taigi, suinteresuoto asmens atstovių nuomone, ši žemė jau nuo 1988 m. laikoma priskirta Vilniaus miestui.

3. Neatsižvelgiant į tai, ar minėtas žemės sklypas Vilniaus miesto teritorijai būtų buvęs priskirtas iki 1995 m. birželio 1 d., ar po šios datos, nebūtų (ir nėra) galima nuosavybės teisių į jį atkurti natūra, kadangi jis priskirtas valstybės išperkamai žemei: didžiąją šios teritorijos dalį užima valstybinės reikšmės miškai, kurie, kaip valstybei išimtinė nuosavybės teise priklausantis turtas, negali būti gražinami natūra ar kitu būdu perduodami kitų asmenų nuosavybėn; kita teritorijos dalis yra rekreacinė, skirta visuomenės reikmėms – miesto parkui įrengti.

III

1. Konstitucinio Teismo posėdyje suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovė Z. Kvietkienė iš esmės pakartojo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus ir atsakė į Konstitucinio Teismo teisėjų klausimus.

2. Konstitucinio Teismo posėdyje kalbėjo ir į pateiktus klausimus atsakė specialistė – Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo departamento Žemėtvarkos skyriaus vyr. specialistė Loreta Dovidauskienė.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

1. Pareiškėjas – Vilniaus apygardos teismas prašo ištirti, ar Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktas tiek, kiek juo Vilniaus miesto tarybai buvo suteiktas naudotis ir 8,20 hektaro žemės sklypas, į kurį atkurti nuosavybės teises pretenduoja ieškovai ir trečiasis asmuo su pareikštais savarankiškais reikalavimais, neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

2. Vyriausybė 1999 m. liepos 30 d. priėmė nutarimą Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“, įsigaliojusį 1999 m. rugpjūčio 12 d.

Šio nutarimo 1.3 punkte, kurio nuostatas tam tikra apimtimi šioje konstitucinės justicijos

byloje ginčija pareiškėjas, buvo nustatyta:

„Vyriausybė nutaria:

1. Suteikti Vilniaus miesto tarybai teisę naudotis: <...>

1.3. 120 hektarų sklypu Pilaitės mikrorajone, suformuotu pagal Vilniaus miesto valdybos 1999 m. sausio 7 d. sprendimą Nr. 17V „Dėl sklypo Pilaitės mikrorajone ribų ir dydžio nustatymo“.

Taigi Vyriausybė 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktu suteikė teisę Vilniaus miesto tarybai naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, apimančiu, pasak pareiškėjo, ir 8,20 hektaro žemės sklypą, į kurį atkurti nuosavybės teises pareiškėjo nagrinėjamoje byloje pretenduoja ieškovai ir trečiasis asmuo su pareikštais savarankiškais reikalavimais.

3. Pažymėtina, kad klausimai, ar konkretūs asmenys pagrįstai pretenduoja atkurti nuosavybės teises į minėtą žemės sklypą, taip pat kokio dydžio yra žemės plotas, į kurį siekiama atkurti nuosavybės teises natūra ir kuris yra įtrauktas į 120 hektarų sklypo Pilaitės mikrorajone plotą, nėra tyrimo dalykas šioje konstitucinės justicijos byloje. Spręsti šiuos klausimus priklauso atitinkamą nuosavybės teisių atkūrimo bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijai.

4. Taigi šioje konstitucinės justicijos byloje Konstitucinis Teismas tirs, ar Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktas, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikta teisė naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

II

1. Šioje konstitucinės justicijos byloje tiriant Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkto, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikta teisė naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, atitiktį Konstitucijai ir Įstatymui svarbu išsiaiškinti *inter alia*, kaip kito bylai reikšmingas teisinis reguliavimas, susijęs su Vilniaus miesto tarybai suteikto Pilaitės mikrorajone esančio 120 hektarų žemės sklypo teisiniu statusu, kokia buvo šio sklypo paskirtis.

2. Lietuvos TSR Ministrų Taryba 1988 m. balandžio 22 d. priėmė potvarkį Nr. 87p, kurio 1 punktu *inter alia* suteikė ir priskyrė žemės sklypus Akmenės, Anykščių, Jurbarko, Kapsuko, Kauno, Klaipėdos, Kretingos, Panevėžio, Radviliškio, Skuodo, Ukmergės, Vilniaus rajonuose, Palangos ir Vilniaus miestuose pagal 1–15 priedėlius.

Pagal šio potvarkio 12 priedėlį „Dėl žemės suteikimo Vilniaus rajone“ Vilniaus miesto vykdomojo komiteto Kapitalinės statybos valdybai *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti buvo suteiktas naudoti nuolatinai 681,6 hektaro žemės sklypas. Šiame priedėlyje taip pat nustatytos žemės suteikimo sąlygos, *inter alia* tai, kad Vilniaus miesto vykdomasis komitetas

sumoka priedėlyje nustatytą pinigų sumą „naujai žemei įsisavinti vietoj Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti nuolatiniam naudojimui paimamų <...> žemės ūkio naudmenų“, dalis jų skiriama statybos ir montavimo darbams, taip pat sumokama už naikinamus melioracijos ir laukų drėkinimo sistemos įrenginius, jais atlyginama už įdėtas, bet nepanaudotas lėšas miškui prižiūrėti ir kt.

Taigi Lietuvos TSR Ministrų Taryba 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p tam tikras Vilniaus rajone buvusias teritorijas priskyrė Vilniaus miesto reikmėms naudoti, *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti.

Iš konstitucinės justicijos byloje esančios grafinės medžiagos (žemės skyrimo projekto „Vilniaus miesto vykdomojo komiteto kapitalinės statybos valdybai (Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti bei fekalinės ir lietaus kanalizacijos kolektoriams tiesti) žemės skyrimo projektas“, brėžinio „Vilniaus miesto liaudies deputatų tarybos VK kapitalinės statybos valdybai (Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti) Buivydiškių T. Ū. T. riboje skirto sklypo atribojimo brėžinys“, kuriuo pažymėtos ribos, patvirtintos Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p) matyti, kad teritorija, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkio Nr. 87p 12 priedėliu suteikta *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, apėmė ir Pilaitės mikrorajone esantį 120 hektarų žemės sklypą, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra.

Taigi teritorija, apimanti *inter alia* Pilaitės mikrorajone esantį 120 hektarų žemės sklypą, Vilniaus miesto reikmėms naudoti, *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, buvo suteikta ir priskirta Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p.

3. Konstitucinės justicijos byloje esanti grafinė medžiaga, *inter alia* Vilniaus rajono Buivydiškių aukštesniosios žemės ūkio mokyklos žemės reformos žemėtvarkos projektas, kuriame matyti 1994 m. Vilniaus miesto užstatymo zona, Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos ribų projektas, rengtas 1994 m., leidžia konstatuoti, kad Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, patenkantis į teritoriją, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p skirtą *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, tuo metu jau buvo žymimas kaip Vilniaus miesto teritorija, miestui suteikta minėtu Lietuvos TSR Ministrų Tarybos potvarkiu.

4. Seimas 1996 m. balandžio 24 d. priėmė Lietuvos Respublikos Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo įstatymą, įsigaliojusį 1996 m. gegužės 10 d., kuriuo *inter alia* buvo nustatytos Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos administracinės ribos.

4.1. Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 2 punkte buvo nustatyta:

„1. Priskirti Vilniaus miesto savivaldybei šias Vilniaus rajono savivaldybės gyvenamąsias vietas ar jų dalis: <...>

2) Pilaitės, Smalinės, Varnės gyvenamąsias vietas ir Buivydiškių, Gudelių, Salotės, Dvarkščių, Vilkeliškių, Padekaniškių, Kriaučiūnų, Platiniškių, Naujosios, Plytinės, Gineitiškių, Pavilionių gyvenamųjų vietovių dalis (Vilniaus miesto Sudervėlės gyvenamųjų namų kvartalų naudojama žemė – 583,2 ha <...>).“

Taigi pagal šiuo įstatymu nustatytas Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos administracines ribas Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, pateko į nustatytomis ribomis apibrėžtą Vilniaus miesto savivaldybės teritoriją.

Pažymėtina, kad iš šio įstatymo *travaux préparatoires*, *inter alia* jo projekto aiškinamojo rašto, matyti, jog šio įstatymo tikslas – „pakeisti Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos administracines ribas taip, kad būtų įteisinta faktinė dabar užstatyta ir pagal detaliuosius planus suprojektuota užstatyti miesto teritorija“.

Vadinasi, Pilaitės mikrorajone esantį 120 hektarų žemės sklypą, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo įstatymu priskyrus Vilniaus miesto savivaldybės teritorijai, buvo įteisinta faktinė užstatyta ir suplanuota užstatyti Vilniaus rajone buvusi teritorija, kuri Vilniaus miesto reikmėms naudoti, *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, buvo suteikta dar 1988 m., t. y. dar iki Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo įstatymo priėmimo.

5. Pagal Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895, kurio 1.3 punktą ginčija pareiškėjas, priėmimo metu galiojusį teisinį reguliavimą teisę naudotis valstybine žeme galėjo suteikti *inter alia* Vyriausybė (Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 23 straipsnio (1997 m. birželio 26 d. redakcija) 1 dalies 1 punktas), o teritorijų planavimo funkcija priklausė savivaldybėms (Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 9 straipsnis (1997 m. birželio 27 d. redakcija)).

Vilniaus miesto savivaldybės taryba 1998 m. gruodžio 18 d. priėmė sprendimą Nr. 292 „Dėl Vilniaus miesto bendrojo plano tvirtinimo“, kuriuo buvo patvirtintas Vilniaus miesto bendrasis planas. Iš konstitucinės justicijos byloje esančios medžiagos, *inter alia* minėtu sprendimu patvirtinto Vilniaus miesto bendrojo plano fragmento, matyti, kad Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, Vilniaus miesto bendrajame plane įtrauktas į bendro naudojimo teritoriją, skirtą rekreacijai ir infrastruktūrai; ši paskirtis nekito ir vėliau tvirtintuose Vilniaus miesto bendruosiuose planuose (Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 1998 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. 292 patvirtinto Vilniaus miesto bendrojo plano fragmentas, kadastro Nr. 0101/0167:0248, 2004 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. I-335 patvirtintas Vilniaus miesto bendrojo plano fragmentas, 2007 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. I-1519 patvirtintas Vilniaus miesto bendrojo plano fragmentas).

6. Kaip minėta, Vyriausybė 1999 m. liepos 30 d. priėmė nutarimą Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“, kurio 1.3 punktą šioje konstitucinės justicijos byloje ginčija pareiškėjas.

6.1. Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarime Nr. 895 *inter alia* nustatyta:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (Žin., 1994, Nr. 34-620; 1995, Nr. 53-1294; 1997, Nr. 66-1598) 22 ir 23 straipsniais ir siekdama sudaryti geresnes sąlygas tenkinti Vilniaus miesto gyventojų reikmes ir organizuoti poilsį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Suteikti Vilniaus miesto tarybai teisę naudotis laisvos valstybinės žemės sklypais Vilniaus mieste: <...>

1.3. 120 hektarų sklypu Pilaitės mikrorajone, suformuotu pagal Vilniaus miesto valdybos 1999 m. sausio 7 d. sprendimą Nr. 17V „Dėl sklypo Pilaitės mikrorajone ribų ir dydžio nustatymo“.

2. Nustatyti, kad šio nutarimo 1.1, 1.2 ir 1.3 punktuose nurodyti žemės sklypai yra kitos paskirties žemė, naudojama statybai ir kitoms reikmėms neterminuotai. <...>“

6.2. Taigi Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 preambulėje nustatyta, kad Vyriausybė valstybinės žemės sklypus Vilniaus miesto tarybai suteikia konkrečiu tikslu – Vilniaus miesto gyventojų reikmėms tenkinti ir poilsiui organizuoti. Šiuo nutarimu taip pat nustatyta, kad šiam tikslui pasiekti Vilniaus miesto tarybai suteikiama teisė naudotis *inter alia* Vilniaus miesto Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu.

Pažymėtina, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 2 punkte buvo nustatyta Vilniaus miesto tarybai suteikiamos naudotis žemės paskirtis: tai yra kitos paskirties žemė, naudojama statybai ir kitoms reikmėms. Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 2 punktą aiškinant kitų šio nutarimo nuostatų, *inter alia* išdėstytų jo preambulėje, kontekste pažymėtina, kad tiek statybai, tiek kitoms reikmėms skiriama valstybinė žemė turėtų būti naudojama Vilniaus miesto gyventojų reikmėms tenkinti ir poilsiui organizuoti.

6.3. Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimas Nr. 895 buvo keičiamas *inter alia* Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 414 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ pakeitimo“ (toliau – Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimas Nr. 414), kuriame *inter alia* buvo nustatyta, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarime Nr. 895 „nurodytas 1.3 punkte žemės sklypas yra kitos paskirties žemė, naudojama savivaldybės parkui įrengti išsaugant esamus 74,49 hektaro valstybinės reikšmės rekreacinius miškus“.

Palyginus Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 2 punkte nustatytą teisinį reguliavimą su nustatytu šio nutarimo 2 punkte (2003 m. balandžio 8 d. redakcija) matyti, jog jame nustatytas teisinis reguliavimas pakito taip, kad buvo patikslinta Vilniaus miesto tarybai suteikto naudotis žemės sklypo, esančio Pilaitės mikrorajone, paskirtis – nurodyta, jog tai yra kitos

paskirties žemė, naudojama savivaldybės parkui įrengti, turint tikslą išsaugoti esamus valstybinės reikšmės rekreacinius miškus. Taigi Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 414, kuriuo pakeistas Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 2 punktas, buvo tiksliau apibrėžta, kokioms Vilniaus miesto gyventojų reikmėms tenkinti Vilniaus miesto tarybai suteikiamas naudotis žemės sklypas Pilaitės mikrorajone.

Pažymėtina, kad šioje konstitucinės justicijos byloje ginčijamas teisinis reguliavimas, nustatytas Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkte, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikiama teisė naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 414 keičiamas nebuvo.

7. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, Vilniaus miesto reikmėms naudoti, *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, buvo suteiktas Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p, o 1996 m. balandžio 24 d. priimtu Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo įstatymu *inter alia* šį žemės sklypą priskyrus Vilniaus miesto savivaldybės teritorijai, buvo tik įteisinta faktinė užstatyta ir suplanuota užstatyti Vilniaus rajone buvusi miesto teritorija. Vyriausybė 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktu, kurio atitiktis Konstitucijos ir Įstatymo nuostatomis tiriama šioje konstitucinės justicijos byloje, siekdama sudaryti geresnes sąlygas tenkinti Vilniaus miesto gyventojų reikmes ir organizuoti jų poilsį, teisę naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, apibrėžtu kaip kitos paskirties žemė, naudojama statybai ir kitoms reikmėms, suteikė Vilniaus miesto tarybai; Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 414 padarytais pakeitimais patikslinta, kaip turi būti naudojamas Vilniaus miesto tarybai Pilaitės mikrorajone suteiktas 120 hektarų žemės sklypas, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos tenkinti Vilniaus miesto gyventojų reikmes ir organizuoti jų poilsį: šis žemės sklypas turi būti naudojamas savivaldybės parkui įrengti išsaugant esamus 74,49 hektaro valstybinės reikšmės rekreacinius miškus.

III

Dėl Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ 1.3 punkto atitikties Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

1. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje tiriama, ar Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktas, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikta teisė naudotis 120 hektarų žemės sklypu Pilaitės mikrorajone, neprieštarauja *inter alia* Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

2. Pareiškėjo abejonės dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Įstatymo 5 straipsnio 6 dalies nuostatomis grindžiamos tuo, kad, Pilaitės mikrorajone esantį laisvos žemės sklypą Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktu suteikus naudotis Vilniaus miesto savivaldybei, buvo nepagrįstai apribota galimybė piliečiams atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą.

3. Seimas 1997 m. liepos 1 d. priėmė Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, įsigaliojusį (išskyrus jo 21 straipsnio 7 dalį) 1997 m. liepos 9 d.

3.1. Įstatymo 5 straipsnyje „Nuosavybės teisių į miesto žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ (1999 m. gegužės 13 d. redakcija) buvo nustatyta:

„1. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnį kaip 150 ha plotą, įskaitant miškus ir vandens telkinius.

2. Nuosavybės teisės į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusių miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, atkuriamos:

1) perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, turintiems nuosavybės teise gyvenamuosius namus ar kitus pastatus, jų naudojamą teritoriją planavimo dokumentuose nustatytų ribų žemės sklypą prie šių statinių arba teritorijų planavimo dokumentuose numatytą jų naudojamą žemės sklypą kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kt.), išskyrus Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje, bet ne didesnį kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnį kaip 0,3 ha kituose miestuose. Kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje ir yra didesnis kaip atitinkamai 0,2 ha arba 0,3 ha, piliečiui pageidaujant, neatlygintinai nuosavybėn perduodamas šis didesnis prie statinių naudojamo žemės sklypo plotas, taip pat ir prie šio naudojamo žemės sklypo išlikęs savininko turėtas laisvas (neužstatytas) žemės sklypo plotas (kai yra keli piliečiai, turintys teisę atkurti nuosavybės teises į šią žemę, – jiems pageidaujant, neatlygintinai bendron arba šių statinių savininko nuosavybėn perduodamas šis didesnis prie statinių naudojamas ir išlikęs laisvos (neužstatytos) žemės sklypo plotas), nepaisant parengtų tos vietovės teritorijų planavimo dokumentų, bet ne daugiau kaip 1 ha bendro ploto Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne daugiau kaip 1,5 ha bendro ploto kituose miestuose;

2) perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui naują Vyriausybės nustatyta tvarka įrengtą arba neįrengtą žemės sklypą, Vyriausybei patvirtinus jo dydį tame mieste, kuriame buvo turėtoji žemė, išskyrus Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, arba piliečių pageidavimu mieste, kuriame jie gyvena (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono miestus ir Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją). Miestų teritorijų dalyse, kurios įrašytos į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros

vertybių registrą (kultūros vietovių sąrašą), nauji žemės sklypai individualiai statybai bei kitai paskirčiai nuosavybėn neperduodami (išskyrus atvejus, kai šioje teritorijoje pagal teritorijų planavimo dokumentus piliečiui nuosavybės teise turėtoje žemėje numatoma individuali statyba); neatlygintinai nuosavybėn perduodami naudojami žemės sklypai tik tiems asmenims, kuriems šiose miestų teritorijų dalyse nuosavybės teise priklauso gyvenamieji namai arba kiti pastatai. Piliečiui atsisakius jam perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo Vyriausybės nustatyta tvarka įrengto arba neįrengto (pasirinktina) žemės sklypo individualiai statybai, jam pageidaujant, kompensuojama vidutinė Vyriausybės nustatyto dydžio žemės sklypo tame mieste vertės pinigų suma pagal šio įstatymo 16 straipsnį. Šią pinigų sumą nustato Vyriausybė.

3. Piliečiams neatlygintinai perduodamo nuosavybėn naujo žemės sklypo, esančio miesto teritorijai priskirtoje žemėje, dydį kiekviename mieste tvirtina Vyriausybė miesto, rajono savivaldybės siūlymu. Minimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo naujo žemės sklypo dydis – 0,04 ha (išskyrus nuosavybės teise turėtą mažesnę žemės sklypą). Maksimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo žemės sklypo plotas turi būti ne didesnis kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 ha kituose miestuose.

4. Jeigu piliečio turėtas žemės sklypas buvo ne mažiau kaip 0,04 ha didesnis už dabar jo naudojamą žemės sklypą, jam pagal galimybę papildomai perduodamas neatlygintinai nuosavybėn naujas ne mažesnis kaip 0,04 ha žemės sklypas individualiai statybai bei kitai paskirčiai. Bendras piliečiui perduoto neatlygintinai nuosavybėn jo naudojamo žemės sklypo ir papildomai perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo plotas neturi būti didesnis už Vyriausybės nustatytą perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai bei kitai paskirčiai tame mieste plotą.

5. Jeigu piliečiui sugrąžintas ar perduodamas neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypo plotas miesto teritorijai priskirtoje žemėje yra mažesnis už žemės sklypo plotą, į kurį pagal šį įstatymą jam atkuriamos nuosavybės teisės, už likusį žemės sklypo plotą valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

6. Nuosavybės teisės į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos ir Birštono miestų savivaldybių teritorijose esančią žemę, šių miestų savivaldybių teritorijoms priskirtą po 1995 m. birželio 1 d., atkuriamos šio įstatymo 4 straipsnio nustatyta tvarka ją gražinant natūra, o jei ši žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta valstybės išperkamai žemei, už ją valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.“

Taigi Įstatymo 5 straipsniu (1999 m. gegužės 13 d. redakcija) reguliuojama nuosavybės teisių į miesto žemę atkūrimo tvarka ir sąlygos, kurios skiriasi atsižvelgiant į tai, kada teritorija, kurioje yra ši žemė, nustatyta tvarka buvo priskirta miestams: iki 1995 m. birželio 1 d. (2 dalis), ar

po šios datos (6 dalis).

Pažymėtina, kad įstatymų leidėjas Įstatymo 5 straipsnyje įtvirtintu teisiniu reguliavimu, pagal kurį nuosavybės teisių į miesto žemę atkūrimo tvarka ir sąlygos siejamos su tuo, kada būtent teritorijos, kuriose yra ši žemė, buvo priskirtos miestams, nenustatė, kokios galios teisės aktais tai galėjo būti padaryta.

3.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas 2001 m. balandžio 2 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalių, 12 straipsnio 3 punkto, 16 straipsnio 3 dalies ir šio straipsnio 9 dalies 5 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir dėl šio įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 bei 5 dalių ir 12 straipsnio 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio antrojoje dalyje numatyto žemės sklypų įsigijimo nuosavybės subjektų, tvarkos, sąlygų ir apribojimų konstitucinio įstatymo 8 straipsniui“ *inter alia* pripažino, kad Įstatymo 5 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje numatyta, kad laisva (neužstatyta) žemė negražinama natūra, jei pilietis neturi gyvenamojo namo ar kito pastato prie nuosavybės teise turėtos žemės, nors šiai laisvai (neužstatytai) žemei nėra konkretaus visuomenės poreikio, prieštarauja Konstitucijos 23 straipsnio 3 daliai.

3.3. Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje, kurios atžvilgiu ginčijama Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkto nuostatų atitikties, nustatyta, kad atkuriant nuosavybės teises į žemę, *inter alia* Vilniaus miesto savivaldybės teritorijai priskirtą po 1995 m. birželio 1 d., ši žemė Įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka gražinama natūra, jei ji nėra pagal Įstatymo 12 straipsnio nuostatas priskirta valstybės išperkamai žemei. Pažymėtina, kad Įstatymo 4 straipsniu „Nuosavybės teisių į kaimo vietovėje esančią žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ reguliuojamas nuosavybės teisių atkūrimas į kaimo vietovėje esančią žemę.

Taigi pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį, kuri skirta reguliuoti nuosavybės teisių atkūrimui į žemę, esančią teritorijose miestams, *inter alia* Vilniaus miestui, priskirtose po 1995 m. birželio 1 d., nuosavybės teisės į tokią žemę atkuriamos ta pačia tvarka ir tokiomis pat sąlygomis, kaip į kaimo vietovėje esančią žemę.

Vadinasi, sprendžiant dėl nuosavybės teisių atkūrimo į miesto žemę sąlygų ir tvarkos, t. y. tai, ar nuosavybės teisės į tą žemę atkuriamos kaip į miesto, ar kaip į kaimo vietovėje esančią žemę, yra svarbu, kada teritorija, kurioje yra žemės sklypas, į kurį siekiama atkurti nuosavybės teises, buvo priskirta miestui – iki 1995 m. birželio 1 d. ar po šios datos.

3.4. Įstatymo 5 straipsnis (1999 m. gegužės 13 d. redakcija) buvo ne kartą keičiamas ir (arba) papildomas, tačiau 5 straipsnio 6 dalis, kurios atžvilgiu yra ginčijama Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkto atitikties, keičiama nebuvo.

4. Kaip minėta, pareiškėjo abejonės dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Įstatymo

5 straipsnio 6 dalies nuostatomis grindžiamos tuo, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimu Nr. 895 suteikus teisę Vilniaus miesto tarybai naudotis laisvos valstybinės žemės sklypais Vilniaus mieste, į kuriuos pateko ir teritorija, į kurios dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, buvo nepagrįstai apribota galimybė piliečiams atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą.

5. Minėta ir tai, kad teritorija, apimanti *inter alia* Pilaitės mikrorajone esantį 120 hektarų žemės sklypą, Vilniaus miesto reikmėms naudoti, *inter alia* Sudervėlės gyvenamajam rajonui statyti, buvo suteikta ir priskirta Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1988 m. balandžio 22 d. potvarkiu Nr. 87p.

Taigi Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, buvo suteiktas, priskirtas ir naudojamas Vilniaus miesto reikmėms dar iki 1995 m. birželio 1 d.

6. Vadinas, kitaip nei teigia pareiškėjas, Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktu Vilniaus miesto tarybai naudotis suteiktas Pilaitės mikrorajone esantis 120 hektarų žemės sklypas, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, Vilniaus miestui priskirtas ne po 1995 m. birželio 1 d., o iki šios datos; tai reiškia, kad nuosavybės teisių į šio žemės sklypo dalį atkūrimo požiūriu Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje įtvirtintas teisinis reguliavimas nėra teisiškai reikšmingas, nes nuosavybės teisės į žemę šiuo atveju negali būti atkuriamos pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį kaip į kaimo vietovėje esančią žemę.

7. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ 1.3 punktas neprieštaruoja Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

8. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje taip pat tiriama, ar Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktas neprieštaruoja *inter alia* Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

9. Konstitucijos 23 straipsnyje nustatyta, kad nuosavybė neliečiama (1 dalis); nuosavybės teises saugo įstatymai (2 dalis); nuosavybė gali būti paimama tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginama (3 dalis).

Formuodamas oficialiąją konstitucinę nuosavybės teisių atkūrimo doktriną, *inter alia* atskleisdamas iš Konstitucijos kylančius reikalavimus, kurių privalu paisyti teisės aktais reguliuojant nuosavybės teisių atkūrimo santykius, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs:

– Lietuvos valstybė, siekdama atkurti pažeistas nuosavybės teises, pasirinko ne *restitutio in integrum*, bet ribotą restituciją; nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą

reguliuojančiuose įstatymuose gali būti nustatyta, kad nuosavybės objektai asmenims, turintiems teisę atkurti nuosavybės teises, natūra nėra gražinami, o yra valstybės išperkami; įstatymų nuostata, kad jei negalima gražinti turto natūra, turi būti skiriama kompensacija, neprieštarauja nuosavybės neliečiamumo ir nuosavybės teisių gynimo principams, nes teisinga kompensacija taip pat užtikrina nuosavybės teisių atkūrimą; teisinis reguliavimas, kuriuo nustatomos nuosavybės teisių atkūrimo natūra alternatyvos, neprieštarauja restitucijos tikslams ir konstituciniam nuosavybės teisių apsaugos principui (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d., 2010 m. kovo 9 d. nutarimai);

– natūra gali būti negražinamas tas iki neteisėtos nacionalizacijos ar kitokio neteisėto nusavinimo asmeniui nuosavybės teise priklausęs turtas, kuris yra būtinas visuomenės poreikiams; žemė, kuri dėl jos būtinumo visuomenės poreikiams nėra savininkams gražinama natūra, yra valstybės išperkama, o savininkams už ją atlyginama įstatyme nustatytais būdais ir tvarka (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d. nutarimas).

10. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad savininko teisėtas lūkestis atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nereiškia, kad visais atvejais nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą turi būti atkurtos tokį turtą gražinant natūra; galimos ir tokios teisinės situacijos, kai buvusiems savininkams nėra gražinamas natūra toks išlikęs nekilnojamasis turtas, kuris yra būtinas visuomenės poreikiams (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d., 2011 m. rugsėjo 2 d. nutarimai); pagrįstas ir teisėtas nuosavybės objektų išpirkimas atkuriant nuosavybės teises atitinka ir konstitucinį teisėtų lūkesčių apsaugos reikalavimą (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d. nutarimas).

Pažymėtina, kad, kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, teisėtų lūkesčių apsauga yra neatsiejamas teisinės valstybės principo elementas; neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2008 m. gruodžio 24 d., 2009 m. kovo 27 d., 2010 m. balandžio 20 d. nutarimai).

11. Kaip minėta, pareiškėjo abejonės dėl Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkto, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikta teisė naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, į kurio dalį pareiškėjo nagrinėjamoje byloje siekiama atkurti nuosavybės teises natūra, atitikties Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui grindžiamos tais pačiais argumentais, kaip ir dėl jo atitikties Įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

12. Šiame nutarime konstatuota, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punktu nustatytas teisinis reguliavimas neprieštarauja Įstatymo 5 straipsnio 6 daliai ir kad pareiškėjo nagrinėjamoje byloje asmenų, siekiančių atkurti nuosavybės teises į Pilaitės mikrorajone esančio 120 hektarų žemės sklypo dalį, nuosavybės teisės negali būti atkuriamos pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį kaip į kaimo vietovėje esančią žemę.

Vadinasi, kitaip nei teigia pareiškėjas, Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo

Nr. 895 1.3 punktu nustatytas teisinis reguliavimas pareiškėjo nagrinėjamoje byloje negali turėti įtakos asmenų teisės atkurti nuosavybės teises į Pilaitės mikrorajone esančio 120 hektarų žemės sklypo dalį įgyvendinimui. Šiuo Vyriausybės nutarimu negalėjo būti pažeistas konstitucinis tokių asmenų teisėtų lūkesčių apsaugos principas, nes iš Įstatymo 5 straipsnio 6 dalies, kuria reguliuojamas nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimas, nuostatų toks lūkestis nekilo.

13. Taigi nėra pagrindo teigti, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 1.3 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas, kuriuo Vilniaus miesto tarybai suteikta teisė naudotis Pilaitės mikrorajone esančiu 120 hektarų žemės sklypu, prieštarauja Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintam nuosavybės teisių apsaugos principui, neatitinka konstitucinio teisinės valstybės principo.

14. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ 1.3 punktas neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53, 54, 55, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. liepos 30 d. nutarimo Nr. 895 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo naudotis Vilniaus miesto tarybai“ 1.3 punktas (Žin., 1999, Nr. 68-2182) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 6 daliai.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Nutarimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Egidijus Bieliūnas

Toma Birmontienė

Gediminas Mesonis

Ramutė Ruškytė

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis

Dainius Žalimas